

УДК 615.07:615.252.349.7

ГЕРМАНЮК Т.А., ІВКО Т.І., ПРУДИУС П.Г.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, кафедра фармації
Вінницький обласний клінічний високоспеціалізований ендокринологічний центр

ВИКОРИСТАННЯ АВС-АНАЛІЗУ ДЛЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ НА ФАРМАКОТЕРАПІЮ ПЕРОРАЛЬНИМИ ЦУКРОЗНИЖУЮЧИМИ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ

Вступ

За даними Міжнародної діабетичної федерації, у 2013 році в світі нараховується 382 млн людей, хворих на цукровий діабет (ЦД). Прогнозується, що до 2035 року цей показник зросте до 592 млн. Число людей з ЦД 2-го типу збільшується в кожній країні, 80 % хворих проживають у країнах із низьким і середнім рівнем доходу [5]. Фінансування лікування хворих в Україні здійснюється за рахунок коштів державного, обласного, місцевого, сімейного бюджетів та інших джерел. Інтерес до фармакоекономічних та фармакоепідеміологічних досліджень у цій галузі пов'язаний із величезними витратами, яких зазнають пацієнти, лікувально-профілактичні заклади й суспільство загалом. При раціональному підході до організації управління запасами пероральних цукрознижуючих лікарських засобів (ПЦЛЗ) необхідні фармакоекономічні дослідження, зокрема АВС-аналіз, який дозволяє досягнути істотного зниження витрат [1]. Однак витрати на фармако-терапію не є кінцевим показником ефективності, тому для фармакоекономічної оцінки терапії ЦД 2-го типу необхідні більш повні фармакоекономічні дослідження, а саме аналіз мінімізації витрат, NNT-аналіз, аналіз «витрати — ефективність», «витрати — корисність», інкрементальний аналіз тощо.

Метою дослідження було обґрунтування витрат на фармако-терапію ПЦЛЗ за допомогою АВС-аналізу.

Завдання дослідження: вибрати ПЦЛЗ із реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби; провести АТС/DDD-аналіз ПЦЛЗ; виконати АВС-аналіз ПЦЛЗ.

Методи дослідження: АТС/DDD-аналіз; АВС-аналіз.

Результати дослідження

Із реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби станом на 29.01.2014 року було вибрано 69 ПЦЛЗ, що застосовуються для лікування ЦД 2-го типу [3].

На сайті ВООЗ [4] представлені DDD (defined daily dose) для кожної міжнародної непатентованої назви (МНН) ПЦЛЗ: метформін — 2000 мг, гліметірид —

2 мг, гліклазид МВ — 60 мг, гліквідон — 60 мг, репаглінід — 4 мг, піоглітазон — 30 мг, глібенкламід — 10 мг (для мікронізованого глібенкламиду — 7 мг), саксагліптин — 5 мг. Ціна DDD для ПЦЛЗ з МНН на метформін перебувала в межах від 1,31 до 4,80 грн, гліметірид — 0,72–3,86 грн, гліклазид МВ — 1,26–1,75 грн, гліквідон — 2,25 грн, репаглінід — 5,66–8,62 грн, піоглітазон — 2,83–4,29 грн, глібенкламід — 0,33–0,50 грн, саксагліптин — 12,78–25,57 грн (табл. 1).

АВС-аналіз був проведений для планування раціонального використання ресурсів [1, 2]. У результаті АВС-аналізу було класифіковано ПЦЛЗ залежно від витрат на них (табл. 1).

У результаті проведеного АВС-аналізу було виявлено:

1. На групу А витрачається 80,09 % коштів. До цієї групи увійшли такі ПЦЛЗ за торговельними назвами: Онгліза 2,5 та 5 мг, Новонорм 1 та 2 мг, Глюкофаж 500, 850 та 1000 мг, Глютазон 30 та 45 мг, Амарил 2, 3 та 4 мг, Діаформін 500 та 1000 мг, Метамін 500 та 1000 мг, Сіофор 500, 850 та 1000 мг, Піоглар 30 мг, Метформін 500 мг, Глюренорм 30 мг, Діанормет 500 мг та Глірид 3 мг.

2. На групу В витрачається 15,16 % коштів. До цієї групи увійшли такі ПЦЛЗ: Діабетон MR, Глірид 2 та 4 мг, Діаглізид МВ, Діаформін 850 мг, Метамін 850 мг, Метформін 500 мг, Діанормет 1000 мг, Глімакс 2 мг, Глідіа МВ 30 мг, Діапірид 2 та 4 мг, Глемаз 4 мг, Олтар 2 мг та Гліметірид-Лугал 2 та 3 мг.

3. На групу С витрачається 4,75 % коштів. До групи С увійшли такі ПЦЛЗ: Діапірид 3 мг, Глімакс 3 та 4 мг, Олтар 3 мг, Гліметірид-Лугал 4 мг, Амапірид 3 та 4 мг, Манініл 3,5 та 5 мг та Глібенкламід 5 мг.

Таким чином, отримані результати показують розподіл витрат від найбільших до найменших і є підґрунтям для подальших фармакоекономічних досліджень, що покажуть співвідношення вартості та ефективності й створять умови для оптимізації лікарського забезпечення хворих на ЦД 2-го типу.

© Германюк Т.А., Івко Т.І., Прудіус П.Г., 2014

© «Міжнародний ендокринологічний журнал», 2014

© Заславський О.Ю., 2014

Таблиця 1. АТС/DDD- та АВС-аналіз ПЦЛЗ

№	Торговельна назва	МНН	Ціна упаковки, грн	DDD, мг	Ціна DDD, грн	Річна вартість DDD, грн	АВС-аналіз, %
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Онліза 2,5 мг табл. № 30	Саксагліптин	383,52	5	25,57	9333,05	14,50
2	Онліза 5 мг табл. № 30	Саксагліптин	383,52	5	12,78	4664,7	7,25
3	Новонорм 1 мг табл. № 30	Репаглінід	64,63	4	8,62	3146,3	4,89
4	Новонорм 2 мг табл. № 30	Репаглінід	84,90	4	5,66	2065,9	3,21
5	Глюкофаж XR 500 мг № 30	Метформін	36,06	2000	4,80	1752	2,73
6	Глютазон 15 мг табл. № 28	Піоглітазон	60,00	30	4,29	1565,85	2,44
7	Глюкофаж XR 500 мг № 60	Метформін	63,53	2000	4,24	1547,6	2,41
8	Амарил 2 мг табл. № 30	Глімепірид	61,55	2	3,86	1408,9	2,19
9	Глютазон 30 мг табл. № 28	Піоглітазон	95,61	30	3,41	1244,65	1,94
10	Глюкофаж 500 мг табл. № 30	Метформін	25,13	2000	3,35	1222,75	1,9
11	Глютазон 45 мг табл. № 28	Піоглітазон	139,00	30	3,33	1215,45	1,89
12	Діаформін SR 500 табл. № 60	Метформін	49,60	2000	3,31	1208,15	1,88
13	Метамін SR 500 мг табл. № 30	Метформін	24,80	2000	3,31	1208,15	1,88
14	Метамін SR 500 мг табл. № 90	Метформін	74,00	2000	3,29	1200,85	1,87
15	Сіофор 500 мг табл. № 60	Метформін	46,04	2000	3,07	1120,55	1,74
16	Глюкофаж 500 мг табл. № 60	Метформін	44,86	2000	2,99	1091,35	1,7
17	Піоглар 30 мг табл. № 30	Піоглітазон	84,73	30	2,83	1032,95	1,61
18	Глюкофаж 1000 мг табл. № 30	Метформін	40,41	2000	2,69	981,85	1,53
19	Сіофор 1000 мг табл. № 30	Метформін	39,76	2000	2,65	967,25	1,5
20	Метформін Сандоз 500 мг № 120	Метформін	77,08	2000	2,57	938,05	1,46
21	Глюкофаж 850 мг табл. № 30	Метформін	32,66	2000	2,55	930,75	1,45
22	Діаформін SR 1000 табл. № 60	Метформін	71,50	2000	2,38	868,7	1,35
23	Глюкофаж 1000 мг табл. № 60	Метформін	77,00	2000	2,33	850,45	1,32
24	Глюренорм 30 мг табл. № 60	Гліквідон	67,37	60	2,25	821,25	1,28
25	Сіофор 850 мг табл. № 60	Метформін	56,51	2000	2,21	806,65	1,25
26	Діаформін 500 табл. № 30	Метформін	15,40	2000	2,05	748,25	1,16
27	Метамін 500 мг табл. № 30	Метформін	15,30	2000	2,04	744,6	1,16
28	Глюкофаж 850 мг табл. № 60	Метформін	51,86	2000	2,03	740,95	1,15
29	Метамін 500 мг табл. № 100	Метформін	50,00	2000	2,00	730	1,14
30	Діанормет Кутно 500 мг № 30	Метформін	14,62	2000	1,95	711,75	1,11
31	Амарил 3 мг табл. № 30	Глімепірид	87,00	2	1,94	708,1	1,1
32	Діаформін 1000 табл. № 30	Метформін	27,50	2000	1,83	667,95	1,04
33	Метамін 1000 мг табл. № 30	Метформін	27,40	2000	1,83	667,95	1,04
34	Глірид 3 мг табл. № 30	Глімепірид	80,76	2	1,80	657	1,02
35	Амарил 4 мг табл. № 30	Глімепірид	106,95	2	1,78	649,7	1,01
36	Діаформін 1000 табл. № 60	Метформін	52,80	2000	1,76	642,4	1
37	Метамін 1000 мг табл. № 90	Метформін	79,00	2000	1,75	638,75	0,99
							Група А 80,09
38	Діабетон MR 60 мг табл. № 30	Гліклазид	52,51	60	1,75	638,75	0,99
39	Глірид 2 мг табл. № 30	Глімепірид	47,12	2	1,57	573,05	0,89
40	Діаглізид MB 30 мг табл. № 30	Гліклазид	23,10	60	1,54	562,1	0,87
41	Глірид 4 мг табл. № 30	Глімепірид	90,74	2	1,51	551,15	0,86
42	Діаформін 850 табл. № 30	Метформін	18,70	2000	1,46	532,9	0,83
43	Метамін 850 мг табл. № 30	Метформін	18,60	2000	1,46	532,9	0,83
44	Метамін 850 мг табл. № 100	Метформін	60,00	2000	1,41	514,65	0,8
45	Діаглізид MB 30 мг табл. № 60	Гліклазид	41,80	60	1,39	507,35	0,79
46	Метформін Кутно 500 мг № 30	Метформін	10,30	2000	1,37	500,05	0,78
47	Діанормет Кутно 1000 мг № 30	Метформін	19,90	2000	1,33	485,45	0,76

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
48	Діанормет Кутно 850 мг № 30	Метформін	16,77	2000	1,31	478,15	0,74
49	Глімакс 2 мг табл. № 30	Глімепірид	38,54	2	1,28	467,2	0,73
50	Глідіа МВ 30 мг табл. № 20	Гліклазид	12,62	60	1,26	459,9	0,72
51	Глідіа МВ 30 мг табл. № 60	Гліклазид	37,85	60	1,26	459,9	0,72
52	Діапірид 2 мг табл. № 30	Глімепірид	37,40	2	1,25	456,25	0,71
53	Діапірид 4 мг табл. № 30	Глімепірид	71,50	2	1,19	434,35	0,68
54	Глемаз 4 мг табл. № 30	Глімепірид	70,66	2	1,18	430,7	0,67
55	Олтар 2 мг табл. № 30	Глімепірид	34,00	2	1,13	412,45	0,64
56	Глімепірид-Лугал 2 мг № 30	Глімепірид	31,20	2	1,04	379,6	0,59
57	Глімепірид-Лугал 3 мг № 30	Глімепірид	44,40	2	0,99	361,35	0,56
							Група В 15,16
58	Діапірид 3 мг табл. № 30	Глімепірид	44,00	2	0,98	357,7	0,56
59	Глімакс 3 мг табл. № 30	Глімепірид	43,85	2	0,98	357,7	0,56
60	Глімакс 4 мг табл. № 30	Глімепірид	56,97	2	0,95	346,75	0,54
61	Амапірид 4 мг табл. № 30	Глімепірид	56,74	2	0,95	346,75	0,54
62	Амапірид 3 мг табл. № 30	Глімепірид	40,44	2	0,90	328,5	0,51
63	Глімепірид-Лугал 4 мг № 30	Глімепірид	54,20	2	0,90	328,5	0,51
64	Олтар 3 мг табл. № 30	Глімепірид	43,28	2	0,72	262,8	0,41
65	Манініл 3,5 мг табл. № 120	Глібенкламід	24,83	7	0,50	182,5	0,28
66	Манініл 5 мг табл. № 120	Глібенкламід	23,80	10	0,48	175,2	0,27
67	Глібенкламід 5 мг табл. № 50	Глібенкламід	10,74	10	0,43	156,95	0,24
68	Глібенкламід 5 мг табл. № 30	Глібенкламід	5,00	10	0,33	120,45	0,19
69	Глібенкламід 5 мг табл. № 100	Глібенкламід	11,77	10	0,24	87,6	0,14
							Група С 4,75
		Усього	176,14		176,14	64291,1	100

Висновки

1. Із реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби станом на 29.01.2014 р. для дослідження було вибрано 69 ПЦЛЗ, які становили 8 МНН, і встановлено, що мінімальна вартість DDD характерна для ПЦЛЗ із МНН глібенкламід (0,33–0,50 грн), максимальна — саксагліптин (12,78–25,57 грн).

2. У результаті АВС-аналізу встановлено, що групу А (80,09 % витрат) становили 5 МНН (53,6 % від загальної кількості найменувань), групу В (15,16 % витрат) — 4 МНН (28,9 %), групу С (4,75 % витрат) — 2 МНН (17,4 %).

Список літератури

1. Воробьев П.А. АВС-, VEN- и частотные анализы в здравоохранении / П.А. Воробьев // Проблемы стандартизации в здравоохранении. — 2004. — Вып. 2. — С. 40-52.
2. Мнушко З.М. Оцінка стану та перспективності попиту на препарати ноотропної дії / З.М. Мнушко, Є.О. Кондакова // Фармац. журн. — 2009. — № 2. — С. 26-34.
3. www.moz.gov.ua/ua/
4. www.whooc.no/atc_ddd_index
5. www.idf.org/worlddiabetesday/The International Diabetes Federation. Diabetes Facts and Figures Page

Отримано 23.04.14 ■